

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek (sprawozdawca)

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z wniosku Województwa P.

przy uczestnictwie Zarządu Dróg Wojewódzkich w B.

o wpis w księdze wieczystej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 29 czerwca 2011 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 14 czerwca 2010 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2010 r. oddalił wniosek Województwa P. w części dotyczącej wpisu w księdze wieczystej [...], prowadzonej w tym Sądzie dla nieruchomości położonej w Z., oznaczonej numerem geodezyjnym 738/1, trwałego zarządu na rzecz Zarządu Dróg Wojewódzkich w B.

Sąd Rejonowy stwierdził, że trwały zarząd nieruchomości gruntowej w pasie drogowym nie wynika z przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 ze zm.; dalej: „u.d.p.”), lecz powstaje – zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn.: Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 ze zm.; dalej: „u.g.n.”) - na podstawie decyzji właściwego organu. Uwzględnienie wniosku mogłoby nastąpić jedynie w przypadku wydania decyzji oddającej przedmiotowa nieruchomość w trwały zarząd Zarządowi Dróg Wojewódzkich. Tymczasem wnioskodawca decyzji takiej nie przedstawił.

Sąd Okręgowy postanowieniem zaskarżonym skargą kasacyjną oddalił apelację wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego, uznając za bezzasadne podniesione przez skarżącego zarzuty naruszenia art. 43 u.g.n. oraz art. 22 ust. 1 u.d.p.

W skardze kasacyjnej, opartej na podstawie naruszenia prawa materialnego, wnioskodawca zarzucił błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie:

- art. 45 ust. 1 u.g.n. przez uznanie, że wydanie decyzji o przekazaniu nieruchomości w trwały zarząd stanowi niezbędny element dokonania wpisu tego zarządu w księdze wieczystej na rzecz jednostki organizacyjnej będącej zarządem drogi;
- art. 22 ust. 1 u.d.p. przez przyjęcie, że przepis ten nie stanowi podstawy prawnej nabycia trwałego zarządu nieruchomości zajętej pod drogę publiczną przez jednostkę organizacyjną będącą zarządem drogi i nie stanowi przepisu szczególnego w stosunku do art. 43 i nast. u.g.n.

Powołując się na tak ujętą podstawę kasacyjną skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i wydanie orzeczenia co do istoty sprawy, uwzględniającego wnioski.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Rejonowy, oddalając zgłoszone we wniosku żądanie ujawnienia w księdze [...] na rzecz Zarządu Dróg Wojewódzkich trwałego zarządu gruntami w pasie drogowym obejmującym działkę nr 738/1 położoną w Z., stanął na stanowisku, iż dokonanie takiego wpisu uwarunkowane jest wydaniem przez zarządcę drogi - Zarząd Województwa P. decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu, przewidzianej w art. 45 ust. 1 u.g.n.

Wnioskodawca w apelacji opartej na zarzutach naruszenia art. art. 43 u.g.n. i art. 22 ust. 1 u.d.p. wskazał na nietrafność powyższego zapatrywania, podnosząc, że Zarząd Dróg Wojewódzkich uzyskał z mocy prawa trwały zarząd gruntów objętych wnioskiem.

Sąd Okręgowy, uznając apelację wnioskodawcy za bezzasadną, ograniczył się w zasadzie do przytoczenia (*in extenso*) wywodów zawartych w uzasadnieniu wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 3 czerwca 2004 r., I S.A. 2372/02 (niepubl.), na podstawie których Sąd ten uznał, że art. 19 ust. 2 pkt 1 i ust. 5 oraz art. 20 pkt 17 u.d.p. nie stanowią *lex specialis* w stosunku do przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, w związku z czym przepisy te nie mogą stanowić podstawy do przekazania gruntów drogowych w trwały zarząd, ani znajdować zastosowania w przypadku ustanowienia takiej prawnej formy władania nieruchomością. Argumenty przytoczone przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia nie pozwalają odmówić skardze kasacyjnej słuszności.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 u.d.p., zarządcą drogi wojewódzkiej jest zarząd województwa, do którego należy wykonywanie zadań szczegółowo określonych w art. 20 i nast. u.d.p. Zarząd województwa – stosownie do art. 21 ust. 1 u.p.d. – może wykonywać swoje obowiązki przy pomocy jednostki organizacyjnej będącej zarządem drogi, utworzonej przez sejmik województwa; jeżeli jednostka taka nie została utworzona, zadania zarządu drogi wykonuje

zarząd województwa będący zarządcą drogi wojewódzkiej. Według zaś art. 22 ust. 1 u.p.d., zarząd drogi sprawuje nieodpłatny trwały zarząd gruntami w pasie drogowym. Przepis ten wprowadzie nie wysławia *expressis verbis* wskazania, że zarząd drogi uzyskuje *ex lege* trwały zarząd gruntami w pasie drogowym, jednakże z jego treści odczytywanej łącznie z unormowaniem zawartym w art. 21 ust. 1 u.p.d. wynika, że powstanie tego zarządu nie jest uwarunkowane wydaniem przez zarządcę drogi decyzji przewidzianej w art. 45 u.g.n.

W piśmiennictwie trafnie zwrócono uwagę, że uzyskanie przez zarząd drogi trwałego zarządu gruntami w pasie drogowym bez potrzeby wydawania decyzji administracyjnej jest możliwe m.in. dlatego, że podstawowe warunki zarządu drogowego, w tym dotyczące okresu jego trwania, (ściślej rzecz ujmując – braku ograniczenia czasowego) i odpłatności, określone zostały ustawowo. Pozwala to stwierdzić, że z chwilą utworzenia przez zarządcę drogi jednostki organizacyjnej będącej zarządem drogi jednostka ta uzyskuje trwały zarząd gruntami w pasie drogowym. Skutek ten, podobnie jak przewidziany w art. 17 ust. 3 u.g.n., powstaje z mocy ustawy.

Pogląd przeciwny, wiążący uzyskanie trwałego zarządu gruntami w pasie drogowym przez jednostkę organizacyjną powołaną do jego sprawowania z decyzją administracyjną przewidzianą w art. 45 u.g.n., nie uwzględnia treści art. 21 ust. 1 i art. 22 ust. 2 u.p.d.

Trzeba zauważyć, że zgodnie z art. 2 u.g.n., regulacja ta nie narusza innych ustaw w zakresie dotyczącym gospodarki nieruchomościami. W piśmiennictwie i orzecznictwie przyjmuje się, że przepisy innych ustaw, zarówno wymienionych przykładowo w art. 2 u.g.n., jak i tam niewymienionych należy uznać za przepisy odrębne i jako takie mające pierwszeństwo w stosowaniu (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2009 r., I CSK 389/08, niepubl.). Zarząd gruntami drogowymi jest niewątpliwie jedną z postaci trwałego zarządu uregulowanego w ustawie o gospodarce nieruchomościami. Przewidziany w ustawie o drogach publicznych tryb uzyskiwania przez zarząd drogi trwałego zarządu gruntami znajdującymi się w pasie w pasie drogowym wyłącza jednak stosowanie w tym

zakresie art. 45 u.g.n. Trafnie więc zarzucił skarżący, że Sąd Okręgowy wychodząc z odmiennych założeń, naruszył art. 22 ust. 1 u.p.d.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.